

Informatienota

Datum vergadering	:	28 november 2023
Registratienummer	:	GZDGWB1183559/1183572
Portefeuillehouder	:	Rutger van Stappershoef
Bijlage(n)	:	
Onderwerp	:	kerngericht werken

Onderwerp

Programma kerngericht werken

Kennisnemen van

De uitvoering en ontwikkeling van het kerngericht werken vanaf het ontstaan van de nieuwe gemeente West-Betuwe tot nu. Op basis van de ervaringen en resultaten wordt er focus binnen het programma kerngericht werken aangebracht voor de komende drie jaar.

Inleiding

Begin 2019 is de prille gemeente West-Betuwe gestart met kerngericht werken. Kerngericht werken is een filosofie en een werkwijze om in de kernen naar behoeften, kansen en uitdagingen te kijken. Zo wordt de kracht vanuit de samenleving benut en gestimuleerd.

Ook in andere plattelandsgemeenten en gemeenten die ontstaan zijn na een fusie zien we het belang van het behoud van de identiteit van de dorpen en van de zichtbaarheid van de gemeente in de kernen. Wat ze gemeen hebben, is het realiseren van de verbinding tussen de gemeente en de kernen, het stimuleren van initiatief en de eigen kracht van inwoners en de ruimte maken om van elkaar te leren. De provincie Gelderland heeft het belang van de leefbaarheid in de kernen en het betrekken van inwoners bij vraagstukken hoog in haar vaandel staan. De Dorpendeals zijn daar een mooi voorbeeld van.

In 2019 is het Bidbook Kerngericht Werken afgerond en aangeboden aan het nieuwe gemeentebestuur. Het herindelingsadvies en het Bidbook dienden als kompas voor de nieuwe gemeente West-Betuwe met kerngericht werken als basis.

De volgende doelen waren en zijn nog steeds leidend:

- Een gemeente die dichtbij haar inwoners staat
- De leefbaarheid vergroten
- De samenleving uitdagen in het bedenken en uitvoeren van gemeentelijke taken
- Het integraal werken en beleid op maat versterken.

Hiermee zijn we in 2019 op pad gegaan. De eerste jaren hebben we er vooral voor gezorgd dat we aan de slag konden met kerngericht werken; we hebben geleerd om hierin samen op te trekken met de inwoners in de kernen en hebben ook ervaren dat dat geen vanzelfsprekendheid is. We hebben geleerd

wat werkt en wat niet. Deze ervaring legt de basis om het kerngericht werken verder te ontwikkelen en te professionaliseren. Kortom, op weg naar volwassenheid.

Zoals hierboven al aangegeven heeft het kerngericht werken zich al werkende weg ontwikkeld. De eerste stap was om de verbinding vanuit de gemeente naar de verschillende dorpen en stadjes te maken in de persoon van de gebiedsmakelaar: de ambtenaar die de partijen binnen en buiten het gemeentehuis verbindt. Elke gebiedsmakelaar zet zich in voor een aantal kernen, waarbij rekening gehouden is met de grootte van de kern en de geografische ligging. We zijn begonnen met vijf gebiedsmakelaars en hebben er inmiddels zeven. Een hecht team.

De tweede stap was de organisatie van het contact met de inwoners. De gebiedsmakelaar kan geen gesprekspartner zijn voor alle inwoners individueel. Gebiedsmakelaars en inwoners van de kernen moesten op zoek naar een overlegvorm, waarmee de inwoners zo goed mogelijk vertegenwoordigd zijn. Zo zijn er verschillende modellen/ platformen ontstaan: inwoners- of dorpsplatforms, dorpsstafels, dorpsraden, werkgroepen.

Derde stap was het komen tot een gezamenlijke kernagenda.

Voorjaar 2021 is de eerste kernagenda vastgesteld, en twee jaar later de laatste. Alle kernen beschikken nu dus over een kernagenda. Veel actiepunten, die zowel bij de gemeente als de inwoners liggen, zijn in gang gezet of inmiddels gerealiseerd. Daarnaast is er een substantieel aantal actiepunten dat veel inzet vraagt. Dit speelt vooral bij kern overstijgende, langlopende en vaak ook meer complexe onderwerpen zoals het project dijkverzwaring, de woonopgaven, verkeersveiligheidsvraagstukken, duurzaamheid en de klimaatopgave.

De kernagenda's zijn geen doel op zich, maar een middel om te komen tot stevige netwerken: een levende agenda waarmee inwoners zelf (mede) vorm geven aan sociale cohesie en leefbaarheid binnen een dorpsgemeenschap. De inwoners zijn daarom ook eigenaar van de uitvoering van een aantal punten uit de kernagenda. Daarnaast zijn er samenwerkingspunten met de gemeente. Voor weer andere acties ligt het eigenaarschap bij de gemeente.

Inmiddels hebben verschillende platforms aangegeven nieuwe actiepunten te hebben voor de kernagenda. Daarnaast is het ook denkbaar dat bepaalde punten op de kernagenda's inmiddels urgentie of noodzaak hebben verloren en van de kernagenda's afgehaald kunnen worden. Hieruit blijkt de noodzaak om de kernagenda's regelmatig te actualiseren. Door middel van een proces dat aansluit bij de gemeentelijke budgetcyclus: ophalen actiepunten voor maart, zodat deze verwerkt kunnen worden in de Perspectiefnota en vervolgens de begroting van het volgend jaar. Evaluatie van de kernagenda voor het lopende jaar voor december, zodat de conclusies meegenomen kunnen worden in de programmering van de uitvoering voor het volgend kalenderjaar.

Eenmaal in de 4 jaar, bij voorkeur parallel aan de cyclus van de gemeenteraadsverkiezingen, worden de kernagenda's gekoppeld aan de meer overstijgende programma's zoals duurzaamheid, sociale kracht, klimaatadaptatie en woningbouw door middel van de inzet van de methodiek van de Kansenskaarten. Dit is richtinggevend voor de meerjarige actiepunten van de kernagenda's.

Kerngericht werken gaat verder dan de uitvoering van de kernagenda's:

Om het kerngericht werken in de kernen te ondersteunen zijn, naast de inzet van gebiedsmakelaars, ook subsidiebudgetten beschikbaar om de ontstane inwonersplatforms te faciliteren, leefbaarheidsinitiatieven te stimuleren en de uitvoering van actiepunten uit de kernagenda mogelijk te maken.

We zijn begonnen met het project Robuuste Netwerken. Hiermee willen we bereiken dat de inwonersplatforms aan slagkracht in de kernen winnen en weten hoe ze de kracht van de inwoners in de kern nog meer kunnen stimuleren en verbindingen tot stand kunnen brengen met de verschillende maatschappelijke spelers en andere dorpsplatforms. Op 16 november heeft een eerste avond kennisdeling met de platforms plaats gevonden.

We zijn gestart met de ontwikkeling van het Digitaal Platform, samen met de platforms. Een digitale plek om informatie te delen zowel vanuit de kernen als de gemeente. Zo ontstaat een digitale kernenkaart voor West-Betuwe.

Als college vergaderen wij sinds dit jaar regelmatig in de kernen. Ook de raad gaat op bezoek in de kernen.

Een bijzonder traject is de kerngerichte begroting. Ook dit is een groeitraject: eerst worden de beheerplannen op kernniveau ingericht en hebben we een start gemaakt om de relevante informatie per kern te bundelen. De eerste resultaten hiervan zijn zichtbaar in de programmabegroting 2024. De komende jaren moet dit verbreed worden naar alle programmaonderdelen binnen de begroting.

Focus voor de komende drie jaar:

De conclusies uit de Evaluatie kerngericht werken, die in maart 2022 aan de raad gepresenteerd zijn, hebben inmiddels al geleid tot aanscherping binnen de gemeentelijke organisatie. De gebiedsmakelaars krijgen nog duidelijker de rol van verbindingsofficier, intern en extern. De gemeentelijke werkprocessen worden inmiddels efficiënter, meer integraal en inwoner- en opgavegericht ingericht. Dit is onderdeel van de organisatieontwikkeling West-Betuws Werken. Kerngericht werken wordt steeds meer een vanzelfsprekendheid binnen de gemeentelijke organisatie en hoort in toenemende mate bij ons DNA. Daarom wordt dit ook een vast onderdeel van het inwerkprogramma en de teamplannen.

Momenteel wordt een plan uitgewerkt voor de doorontwikkeling van de kerngerichte communicatie.

Niet alleen het digitaal platform wordt ontwikkeld samen met de kernen, maar ook een verkenning van de mogelijkheden van datasturing. We hebben diverse informatie beschikbaar over de specifieke maatschappelijke opgaven binnen de kernen. Deze data worden ingezet als input voor de kernagenda.

Kernboodschap

Na ruim vier jaar kerngericht werken in West-Betuwe maken we de balans op. Conclusie is dat we al werkende weg handen en voeten hebben gegeven aan kerngericht werken. Onderweg hebben we l veel geleerd. Daarom weten we nu dus ook wat er moet gebeuren om kerngericht werken te verstevigen

en te professionaliseren. De gemeentelijke organisatie moet hier beter op ingericht worden. Elke ambtenaar werkt kerngericht.

De kernen moeten nog meer in hun kracht worden gezet. Het digitaal platform, datagericht werken en kennisdeling zijn daarvoor belangrijke instrumenten.

Consequenties

Het Uitvoeringsprogramma wordt vertaald in een spoorboekje met daarin beschreven de afgesproken doelen en acties per jaar. Dit wordt integraal meegenomen in de begrotingen 2024 t/m 2026.

Financiën

De beschreven acties en noodzakelijke investeringen passen binnen de budgetten voor kerngericht werken. Dat geldt ook voor het project digitaal platform.

Communicatie

Er is in september jl. een bericht naar de inwonersplatforms gestuurd met informatie over de conclusies van de gesprekken met de platforms over hun ervaringen met de kernagenda en het contact met de gemeente. Vanaf november krijgen deze gesprekken een vervolg.

Separaat volgt een bericht over deze raadsinformatienota naar kernen en gemeentelijke website en een actieve uitnodiging aan de platforms voor de beeldvormende vergadering van de raad.

Vervolg

Vaststelling uitvoeringsprogramma door het college.

De Raad hierover informeren en betrekken bij maatwerkoplossingen en mogelijke inzet reserves kerngericht werken.

Bijlage(n)

Presentatie voor beeldvormende vergadering

Suggestie ter afhandeling

Agenderen in een beeldvormende vergadering

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de gemeentesecretaris, Philip Bosman
de burgemeester, Servaas Stoop